

5. Рішення Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області 28 січня 2014 р. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36843941>.
6. Рішення Печерського районного суду м. Києва 5 червня 2012 року [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/24652017>

Ключові слова: приписування авторства, немайнові авторські права, ділова репутація, творча участь.

Ключевые слова: приписывание авторства, неимущественные авторские права, деловая репутация, творческое участие.

Key words: attribution of authorship, non-proprietary copyright, business reputation, creative participation.

БААДЖИ НАТАЛІЯ ПИЛИПІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права,
кандидат юридичних наук, доцент

ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЛІЦЕНЗІЙ CREATIVE COMMONS ПРИ ФОРМУВАННІ КОНТЕНТУ САЙТІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Актуалізація проблематики інтелектуальної власності та її захисту обумовлена тим, що питома вага прав на інтелектуальні продукти у внутрішній та міжнародній соціально-економічній та культурній взаємодії має явну тенденцію до збільшення.

Інформаційно-комунікаційні технології, діджиталізація у багатьох сферах життя стали невід'ємними елементами функціонування сучасного суспільства, від яких залежить не тільки розвиток науки і техніки, а й демократія, заснована на відкритості та прозорості діяльності всіх механізмів, що забезпечують її реалізацію. Сьогодні інформація надає в розпорядження найбільш дієву владу. Відкритість органів влади є запорукою здійснення ефективної політики, яка дозволяє реалізувати реальний громадянський контроль, забезпечити права людини та громадянина, зміцнити довіру громадян до влади. Одним з інструментів відкритості влади є електронне урядування, що забезпечує нові форми комунікації між громадянами, бізнесом та владою, безперешкодний доступ до публічної інформації та сприяє участі громадян у виробленні та впровадженні державної політики, наданні більш якісних послуг [1, с. 7].

У Стратегії реформування державного управління України на 2016–2020 роки [2] термін «електронне урядування» визначено як використання ІКТ для покращення ефективності системи державного управ-

ліній, її прозорості та зручності, зокрема операційного компонента, що забезпечує діяльність державних органів.

Ясна річ, що функціонування дієвої моделі електронного врядування неможливе без відповідного правового забезпечення, зокрема, і в питаннях інтелектуальної власності. Наразі забезпечення відкриття даних органів публічного управління в Україні, що передбачається реалізацією електронного врядування, є достатньо новим питанням, що потребує відповідного теоретичного та практичного працювання.

Концепція відкритих даних активно підтримується та розвивається міжнародними ініціативами та організаціями до яких приєдналась Україна. Низка міжнародних декларацій закріплює використання ліцензій відкритого доступу, зокрема, Будапештська Декларація відкритого доступу [3], Берлінська декларація [4], Заява Бетезда [5] та інші.

Міжурядові організації, благодійні організації та спонсорські агентства вже вимагають використання ліцензій CC для результатів проєктів, які вони спонсорують – для повторного використання матеріалів в громадських інтересах і з найменшими обмеженнями.

Директива ЄС 2003/98/ЄС передбачає повторне використання інформації публічного сектора із змінами, внесеними Директивою 2013/37/EU від 26 червня 2013 року. Ця директива, зокрема, запровадила обов'язок держав-членів надавати всі наявні документи для повторного використання, крім винятків, передбачених національним законодавством про доступ до інформації. Зміни 2013 року розширили дію Директиви на дані бібліотек, музеїв та архівів [6].

Європейська комісія повідомила про те, що буде використовувати ліцензію CC BY 4.0 і режим CC0 для поширення документів, включаючи фотографії, відео, доповіді, дослідження і дані [7], приєднавшись до тих інституцій по всьому світу, які використовують стандартні і юридично спільні ліцензії на зразок Creative Commons. Рішення використовувати Creative Commons направлено на те, щоб підвищити юридичну сумісність і полегшити повторне використання матеріалів Комісії. Аналіз різних інструментів для повторного використання, включаючи «повідомлення про повторне використання», ліцензію CC, ліцензію Open Data Commons і потенційну власну ліцензію Європейської Комісії, дав можливість висновку про те, що ліцензія CC BY 4.0 є найкращим варіантом для повторного використання контенту сайту Європейської комісії [8].

На сьогодні офіційні веб-сайти Адміністрації президента України, Київська міська рада, Міністерство інформаційної політики України, Міністерство оборони України та Управління цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України вже використовують вільну ліцензію Creative Commons Attribution 4.0 International для матеріалів сайтів.

Загалом, ліцензійний договір є однією з головних підстав трансформації (перетворення) творчих (авторських) правовідносин інтелектуальної власності у похідні «обмежені» правовідносини інтелектуальної власності, за якої зберігаються й первісні правовідносини [9, с. 479]. Він є дозволом на використання об'єктів інтелектуальної власності. Розвиток цифрових технологій викликає необхідність трансформації проце-

дури оформлення таких дозволів у бік спрощення у режимі он-лайн, вдосконалення її правового врегулювання.

Загалом, ліцензії СС не є альтернативою або додатковою системою по відношенню до авторського права. Навпаки, вони засновані на авторському праві, розроблялись відповідно до міжнародних принципів авторського права без прив'язки до конкретної юрисдикції. Оскільки ліцензії СС націлені на розширення, а не звуження обсягу переданих прав, будь-які додаткові права, передача яких передбачається чинним законодавством країни, вважаються включеними до ліцензії.

Таким чином, можна стверджувати, що світовий досвід регулювання відкритих даних в системі електронного урядування йде шляхом від Copyright до Copyleft.

Список використаної літератури:

1. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 2: Електронне урядування: основи та стратегії реалізації / [А.І. Семенченко, А.О. Серенюк]. Київ : ФОП Москаленко О.М., 2017. 72 с. URL: https://onat.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/Part_002_Feb_2018.pdf
2. Деякі питання реформування державного управління України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>
3. Budapest Open Access Initiative. URL: <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/read>
4. Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities URL: <https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration>
5. Bethesda Statement on Open Access Publishing URL: <http://legacy.earlham.edu/~peters/fos/bethesda.htm>
6. Піраєв Ю. Ліцензування публічної інформації у формі відкритих даних. URL: http://dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/itis%20seminar%202016/pdf/112.pdf
7. Commission makes it even easier for citizens to reuse all information it publishes online. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/news/commission-makes-it-even-easier-citizens-reuse-all-information-it-publishes-online>
8. Reuse policy: a study on available reuse implementing instruments and licensing considerations, European Commission's Central IP Service, EUR 29685 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2019, ISBN 978-92-76-00670-1 (online), doi:10.2760/95373 (online), JRC115947.
9. Харитонova О. І. Ліцензійні договори та вільні публічні ліцензії: проблеми і перспективи / О. І. Харитонova // Правове життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу / відп. за вип. В. М. Дрьомін; НУ ОЮА, Півд. регіон. центр НАПрН України. – Одеса: Фенікс, 2014. – Т. 1. – С. 478-480.

Ключові слова: вільні ліцензії, електронне урядування, об'єкти інтелектуальної власності, ліцензійні договори, ліцензії Creativ Commons.

Ключевые слова: свободные лицензии, электронное управление, объекты интеллектуальной собственности, лицензионные договора, лицензии Creativ Commons.

Key words: free licenses, e-governance, intellectual property objects, licensing agreements, licenses Creativ Commons.